

**Informacje podlegające ujawnieniu
Banku Spółdzielczego w Kłodzku
wg stanu na 31 grudnia 2017r.**

I. Wstęp

Bank zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej „Rozporządzeniem”) w Części Ósmej dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji w niniejszym dokumencie zwanym dalej „Ujawnieniem” według stanu na 31 grudnia 2017 r.

Bank informuje, że niniejszy dokument obejmuje cały zakres ujawnianych informacji, określonych w Części Ósmej Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 CRR. Ujawnienia informacji w innych dokumentach przez Bank wynika z art. 434 ust. 2 CRR.

Bank ujawnia informacje wynikające z art. 111 a ustawy Prawo Bankowe.

Wszelkie dane liczbowe zostały wyrażone w tysiącach złotych.

II. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem – art. 435 Rozporządzenia

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie z długofalową Strategią zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Kłodzku przygotowaną przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku. Jest ona zgodna z założeniami strategii działania Banku i podlega corocznemu przeglądowi zarządcemu i weryfikacji. Przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku.

Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Kłodzku jest powiązana również z innymi regulacjami o charakterze strategicznym np. Planem ekonomiczno-finansowym, a także zasadami w zakresie zarządzania ryzykiem.

Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank może ponosić.

Informacja dotycząca art. 435. ust. 1 lit a-d Rozporządzenia, tzn. strategii i procesów zarządzania tymi rodzajami ryzyka; struktury i organizacji odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacji na temat jej uprawnień i statutu, lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie; zakresu i charakteru systemów raportowania i pomiaru ryzyka; strategii w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, a także strategii i procesów monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko – zawarte są w Załączniku nr 1 do niniejszego dokumentu.

Zatwierdzone przez Zarząd oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku wymagane przez Art. 453 ust.1 lit. e zawarte jest w Załączniku nr 2.

Informacja na temat ryzyka, zgodna z art. 435 ust 1. lit f. w której omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności, zawierająca kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka zawarta jest w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego.

W zakresie art. 435 ust 2 Bank informuje, że:

Członkowie Zarządu Banku pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim. Członkowie Rady Nadzorczej Banku pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim. Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć stanowisko zajmowane w organie Banku (odpowiednio Zarządzie albo Radzie Nadzorczej) lub organach innych podmiotów.

Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza, działając wg Statutu i *Regulaminu działania Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Kłodzku* biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydatów. Oceny następczej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza zgodnie z Procedurą dokonywania ocen odpowiedności członków Zarządu BS w Kłodzku. Członków Rady Nadzorczej powołuje Zebranie Przedstawicieli zgodnie ze Statutem i *Regulaminem zebrania Przedstawicieli Banku Spółdzielczego w Kłodzku*, biorąc pod uwagę kwalifikacje, doświadczenie i reputację kandydata. Oceny następczej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Rady Nadzorczej dokonuje Zebranie Przedstawicieli zgodnie z *Procedurą dokonywanie ocen odpowiedności członków Rady Nadzorczej*.

Bank, z uwagi na skalę działalności nie stosuje strategii zróżnicowania w zakresie wyboru członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

Bank z uwagi na skalę działania nie tworzy w obrębie Rady Nadzorczej komitetu ds. ryzyka.

Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty *Instrukcją funkcjonowania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Kłodzku* definiującą: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji, oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

III. Zakres stosowania – art. 436

Nie dotyczy.

Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych

IV. Fundusze własne – art. 437

<i>LP.</i>	<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Wartość</i>
1.	Fundusze własne ogółem dla współczynnika wypłacalności	18 936 401,26
2.	Kapitał Tier 1	18 936 401,26
3.	Kapitał podstawowy Tier 1 (CET1)	18 936 401,26
4.	Kapitał rezerwowy (fundusz rezerwowy i fundusz zasobowy)	18 757 179,38
5.	Skumulowane inne całkowite dochody	65 770,50
6.	Korekty okresu przejściowego dotyczące instrumentów kapitałowych zaliczanych do CET 1 (fundusz udziałowy - amortyzowany zgodnie z zasadą praw nabytych)	201 100,00
7.	(-) Wartości niematerialne i prawne	-21 878,12
8.	(-) Inne korekty kapitału Tier I	-65 770,50

9.	Kapitał dodatkowy Tier 1 (AT1) <i>(obligacje długoterminowe - amortyzowane zgodnie z zasadą praw nabytych)</i>	0,00
10.	Wynik, który może być zaliczony do funduszy	934 711,00
11.	Kapitał Tier 2 (T2)	0,00
12.		
13.	Kapitał Tier 1 przed pomniejszeniami	18 936 401,26
15.	Zaangażowania kapitałowe:	0,00
16.	bank zrzeczający	0,00
17.	inne udziały	0,00
	Fundusze własne ogółem dla współczynnika wypłacalności	18 936 401,26

Bank Spółdzielczy w Kłodzku posiada fundusze własne dostosowane do rozmiarów prowadzonej działalności. Są one wyznacznikiem poziomu stabilności finansowej Banku oraz stanowią zabezpieczenie w przypadku poniesienia ewentualnych strat.

Zestawienie poszczególnych pozycji funduszy własnych Banku według stanu na dzień 31.12.2017 roku.

Wyszczególnienie	Kwota (w tys. zł)
Fundusz udziałowy	407
Fundusz zasobowy	18551
Kapitał podstawowy Tier I	18936
Kapitał Tier I	18936
Kapitał Tier II	-
Wymogi kapitałowe	7467
Zysk netto	934
Wskaźnik kapitałowy Tier podstawowy I	20,84 %
Wskaźnik kapitałowy Tier I	20,84 %
Łączny wskaźnik kapitałowy	20,29%

V. Wymogi kapitałowe – art. 438

Bank oblicza wewnętrzny wymóg kapitałowy na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne:

- 1) ryzyko kredytowe;
- 2) ryzyko operacyjne;
- 3) ryzyko koncentracji;
- 4) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;
- 5) ryzyko płynności,
- 6) ryzyko kapitałowe,
- 7) ryzyko wyniku finansowego
- 8) ryzyka braku zgodności

Uznane za istotne ryzyko braku zgodności Bank pokrywa wewnętrznym wymogiem kapitałowym obliczonym dla ryzyka operacyjnego. Przy obliczaniu dodatkowych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka przyjmuje się następujące założenia:

1) kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka będzie obliczany jako koszt lub utracony przychód (za wyjątkiem ryzyka koncentracji), który może się pojawić w wyniku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej;

2) koszt lub utracony przychód, o którym mowa w ust. 1, obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne;

Metody wyliczania ekspozycji na ryzyko oraz wymogów kapitałowych minimalnych i wewnętrznych zawiera „Procedura szacowania kapitału wewnętrznego oraz oceny adekwatności kapitałowej” ujawnianej przy niniejszej Informacji. 5

Całkowity wymóg kapitałowy na dzień 31.12.2017 roku

Rodzaj ryzyka	Łączny wymagany wg Banku kapitał na zabezpieczenie ryzyk
Ryzyko kredytowe	6 144 052,51
Ryzyko rynkowe	
Ryzyko operacyjne	1 125 770,81
Łączny wymóg na powyższe ryzyka	7 269 823,32
Redukcja wymogu kapitałowego	
Ryzyko koncentracji zaangażowań, z tego:	-
koncentracji dużych zaangażowań	-
koncentracji w sektor gospodarki	-
koncentracji przyjętych form zabezpieczenia	-
koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy	-
koncentracji geograficznej	-
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, z tego:	197 432,95
przeszacowania	197 432,95
bazowe	-
opcji klienta	-
krzywej dochodowości	-
Ryzyko płynności (wynikające z nieodpowiedniego poziomu aktywów płynnych)	-
Ryzyko wyniku finansowego	-
Ryzyko kapitałowe, z tego:	-
koncentracji funduszu udziałowego	-
koncentracji „dużych” udziałów	-
niedotrzymania minimalnych progów kapitałowych	-
Pozostałe ryzyka, z tego:	-
cyklu gospodarczego	-

strategiczne	-
utruty reputacji	-
transferowe	-
rezydualne	-
modeli	-
Kapitał wewnętrzny	7 467 256,28

Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego na ryzyko operacyjne jest regulacyjny wymóg kapitałowy, obliczony zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami wyznaczania całkowitego wymogu kapitałowego. Kapitałem regulacyjnym zabezpieczona została znaczna część ryzyka wynikająca ze skali prowadzonej przez Bank działalności.

Bank przeprowadza test warunków skrajnych opisany szczegółowo w obowiązującej w Banku Instrukcji zarządzania ryzykiem operacyjnym. W wyniku tego testu obliczana jest strata, która wystąpiłaby w Banku w wyniku zrealizowania się scenariusza. Bank tworzy dodatkowy wymóg kapitałowy, jeżeli strata przewyższy poziom regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne. Wymogiem kapitałowym jest różnica pomiędzy obliczoną stratą a regulacyjnym wymogiem kapitałowym na ryzyko operacyjne.

Wewnętrznym wymogiem kapitałowym na ryzyko operacyjne jest suma regulacyjnego wymogu kapitałowego oraz kwoty obliczonej w wyniku przeprowadzenia testu.

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji w przypadku przekroczenia limitów koncentracji, o których mowa w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem koncentracji, w zakresie:

- 1) koncentracji dużych zaangażowań;
- 2) koncentracji w sektor gospodarki (koncentracji branżowej);
- 3) koncentracji przyjętych form zabezpieczenia
- 4) koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji dużych zaangażowań jako iloczyn kwoty przekroczenia limitu koncentracji dużych zaangażowań, średnioważonej wagi ryzyka dla dużych zaangażowań i wskaźnika 8%.

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji w ten sam sektor gospodarczy jako iloczyn kwoty przekroczenia limitu koncentracji w ten sam sektor gospodarczy, średnioważonej wagi ryzyka dla wszystkich kredytów i wskaźnika 8%.

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia jako iloczyn kwoty przekroczenia limitu koncentracji w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia, średnioważonej wagi ryzyka dla wszystkich kredytów i wskaźnika 8%. Wewnętrznym wymogiem kapitałowym na ryzyko koncentracji jest suma kwot obliczonych zgodnie z powyższymi założeniami.

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko płynności z tytułu zagrożenia związanego z nagłym wypływem znaczącej kwoty depozytów. Bank przeprowadza test warunków skrajnych przy założeniu zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej, przy jednoczesnej konieczności utrzymania nadzorczej miary płynności krótkoterminowej oraz współczynnika pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi na wymaganym przepisami prawa poziomie, opisany szczegółowo w obowiązującej w Banku Instrukcji zarządzania ryzykiem płynności. Wynikiem przeprowadzonego testu jest koszt, jaki poniósłby Bank na skutek wystąpienia sytuacji skrajnej.

Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II rozdział 2 Rozporządzenia – 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112:

Wyszczególnienie	31.12.2017
Ekspozycje wobec rządów i banków centralnych	0
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych :	1 213
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	1 761
Należności wobec instytucji (banki) :	267
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw :	1 593
Ekspozycje detaliczne:	450
Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania :	62
Ekspozycje kapitałowe;	218
Ekspozycje pozostałe :	255

VI. Ekspozycja na ryzyko kontrahenta – art. 439

Nie dotyczy. Bank nie posiada portfela handlowego

VII. Bufory kapitałowe – art. 440

Na podstawie art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1513, z późn. zm.), zwanej dalej „Ustawą makroostrożnościową”, w związku z brzmieniem art. 84 Ustawy makroostrożnościowej, Bank, w okresie od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 31 grudnia 2017 r., po uwzględnieniu bufora zabezpieczającego, ma utrzymywać co najmniej 10,25 % T1 oraz łącznie co najmniej 13,25 % TCR.

W myśl art. 21 ust. 1 Ustawy makroostrożnościowej Bank utrzymuje kwotę kapitału podstawowego Tier I, o którym mowa w art. 92 ust. 1 Rozporządzenia (UE) nr 575/2013, na poziomie łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 tego rozporządzenia, pomnożonej przez średnią ważoną wskaźników bufora antycyklicznego obliczoną zgodnie z przepisami Ustawy makroostrożnościowej (bufor antycykliczny specyficzny dla instytucji). Na dzień 31 grudnia 2017 r. wysokość obowiązującego wskaźnika bufora antycyklicznego wynosi 0.

Natomiast od dnia 1 stycznia 2018r. weszło w życie Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 września 2017r. w sprawie bufora ryzyka systemowego (Dz.U. z 2017, poz. 1776), które określa minimalne wartości współczynników kapitałowych na poziomie:

- Łączny współczynnik kapitałowy 12,875 %
- Współczynnik kapitału Tier I (T1) 10,125 %
- Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (CET1) 8,055 %

VIII. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego - art. 441

Nie dotyczy

Bank nie jest bankiem istotnym systemowo.

IX. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego – art. 442

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują:

- 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
- 2) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku;
- 3) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od wskaźnika występującego w sektorze banków spółdzielczych;
- 4) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów;
- 2) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń;
- 3) inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w banku zrzeczającym lub za pośrednictwem banku zrzeczającego w papierach wartościowych Skarbu Państwa lub Narodowego Banku Polskiego;
- 4) utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym;

Bank kontynuuje politykę dywersyfikacji ryzyka kredytowego, poprzez stosowanie ustalonych zasad bezpieczeństwa działalności kredytowej w poszczególnych segmentach rynku oraz poprzez niezbędne instrumenty.

Do podstawowych działań mających na celu minimalizację ryzyka kredytowego należy zaliczyć:

- a) dywersyfikację struktury przedmiotowej i podmiotowej portfela, poprzez wprowadzone wewnętrzne limity branżowych oraz limity detalicznych ekspozycji kredytowych w postaci limitu udziału ww. ekspozycji w stosunku do posiadanych funduszy własnych oraz postaci limitu łącznego zaangażowania w detaliczne ekspozycje kredytowe w stosunku do jednego kredytobiorcy.
- b) wymaganie przy ocenie zdolności kredytowej uwiarygodnionych dokumentów, weryfikacja informacji przekazywanych przez klientów,
- c) doskonalenie metod oceny zdolności kredytowej poprzez ostrożne zwiększanie w portfelu kredytowym kredytów inwestycyjnych długoterminowych oraz wymaganie od kredytobiorcy zwiększonego udziału własnego środków w realizację przedsięwzięcia, w przypadku hipotecznego zabezpieczenia spłaty kredytu, stosowanie cesji należności z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości od ognia i zdarzeń losowych, wykorzystywanie do weryfikacji kredytobiorców, celem minimalizacji ryzyka i eliminowania kredytobiorców niesolidnych, między innymi system wymiany danych BIK, wykorzystanie narzędzi informatycznych do tworzenia modeli oceny zdolności kredytowej, w przypadku ekspozycji finansujących nieruchomości dążenie do ustanowienia zabezpieczenia na finansowanej nieruchomości stanowiącej własność kredytobiorcy.

- d) analizę struktury portfela w celu wczesnej identyfikacji zagrożeń wynikających z nadmiernych zaangażowań i wprowadzanie stosownych ograniczeń,
- e) wzmacnianie monitoringu ekspozycji kredytowych,
- f) nadzór nad czynnościami wykonywanymi w toku procesu kredytowania, mający na celu weryfikację sprawności działania mechanizmów kontrolnych (obejmujący m.in.: proces przestrzegania wewnętrznych aktów normatywnych, procedur, kompetencji, itp.),
- g) prowadzenie aktywnej polityki szkoleń, także w formie bieżącego instruktazu.
- h) dbałość o to, aby informacje przekazywane klientom były zrozumiałe i rzetelne, żeby zawierały wszystkie informacje dotyczące warunków udzielania kredytów, szczególnie ponoszonych przez klienta kosztów.
- i) dbałość o profesjonalizm, staranność i rzetelną wiedzę pracowników kredytowych Banku.

Kompetencje do podejmowania decyzji kredytowych są ustalane z uwzględnieniem zasad rozdzielania funkcji operacyjnej od oceny ryzyka. Bank tworzy rezerwy na ryzyko związane z działalnością banków zwane dalej "rezerwami celowymi" zgodnie z zasadami określonymi:

- 1) w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz. U. z 2017 r. poz. 2342 z późn. zm.), zwana dalej UOR,
- 2) w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (Dz. U. Nr 191, poz. 1279 z późn. zm.),
- 3) w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 235, poz. 1589 z późn. zm.), zwanym dalej Rozporządzeniem w sprawie zasad tworzenia rezerw,
- 4) w polityce rachunkowości Banku,

Bank tworzy rezerwy celowe, w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- 1) kategorii "normalne" - w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych,
- 2) kategorii "pod obserwacją",
- 3) grupy "zagrożone" - w tym do kategorii "poniżej standardu", "wątpliwe" lub "stracone".

Bank nie tworzy rezerw celowych dotyczących ekspozycji kredytowych stanowiących udzielone zobowiązania pozabilansowe w przypadku, gdy postanowienia umowy:

- 1) gwarantują Bankowi swobodę w podjęciu decyzji o uruchomieniu środków w ramach zobowiązania lub
- 2) uzależniają uruchomienie środków w ramach zobowiązania od terminowej obsługi już wykorzystanej części i niebudzącej obaw sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika w przypadku, gdy wymagane jest stosowanie tego kryterium, lub
- 3) uzależniają uruchomienie środków w ramach zobowiązania od złożenia zabezpieczeń, umożliwiających pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych o kwotę odpowiadającą uruchomianym środkom lub klasyfikowanie ekspozycji kredytowej do kategorii "normalne".

Rezerwy celowe na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi wynikającymi z pożyczek i kredytów detalicznych, zaklasyfikowanymi do kategorii "normalne", tworzy się w wysokości co najmniej wymaganego poziomu rezerw, stanowiącego 1,5 % podstawy tworzenia rezerw celowych.

Rezerwy celowe na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi zaklasyfikowanymi do kategorii "pod obserwacją", "poniżej standardu", "wątpliwe" i "stracone" tworzy się na podstawie indywidualnej oceny ryzyka obciążającego daną ekspozycję, jednak w wysokości co

najmniej wymaganego poziomu rezerw, stanowiącego w relacji do podstawy tworzenia rezerw celowych:

- 1) 1,5 % - w przypadku kategorii "pod obserwacją",
- 2) 20 % - w przypadku kategorii "poniżej standardu",
- 3) 50 % - w przypadku kategorii "wątpliwe",
- 4) 100 % - w przypadku kategorii "stracone".

Rezerwy celowe tworzy się i aktualizuje co do wysokości oraz rozwiązuje najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca kończącego kwartał, w którym dokonano przeglądu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych.

Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych - kryteria klasyfikacji ekspozycji kredytowych

Ekspozycje kredytowe klasyfikuje się na podstawie:

- 1) kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek w odniesieniu do:
- 2) dwóch niezależnych od siebie kryteriów,
 - a) terminowości spłaty kapitału lub odsetek,
 - b) sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, w odniesieniu do pozostałych ekspozycji kredytowych.

Ocena sytuacji ekonomiczno-finansowej

Ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta, prowadzącego pełną lub uproszczoną sprawozdawczość finansową przeprowadza się zgodnie z obowiązującymi w Banku przepisami, w oparciu o ocenę mierników ilościowych oraz ocenę mierników jakościowych.

Ocenę mierników ilościowych klienta przeprowadza się dokonując indywidualnej analizy wpływu poszczególnych mierników na jego sytuację ekonomiczno-finansową.

W przypadku, gdy w ocenie Banku, wartość mierników nie uwzględnia specyfiki prowadzonej przez klienta działalności, Bank może przy dokonywaniu oceny klienta porównać wartości mierników obliczonych dla klienta z ich poziomem właściwym dla danej działalności; dotyczy to w szczególności mierników określających płynność i rotację.

Ocenę jakościową klienta, który jest klientem prowadzącym pełną lub uproszczoną sprawozdawczość finansową, przeprowadza się na podstawie oceny mierników jakościowych

Ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta, który rozlicza podatek rolny lub podatek dochodowy w formie ryczałtu bądź karty podatkowej, przeprowadza się zgodnie z obowiązującymi w Banku przepisami, w oparciu o indywidualną analizę ilościową i jakościową oraz ocenę wpływu poszczególnych mierników na jego sytuację ekonomiczno-finansową, wykorzystując mierniki.

Podstawa tworzenia rezerw celowych

Podstawę tworzenia rezerw celowych stanowi wartość bilansowa ekspozycji kredytowej bez uwzględnienia utworzonych rezerw celowych, ale z uwzględnieniem przewidywanej w związku z restrukturyzacją zadłużenia kwoty umorzenia części ekspozycji kredytowej.

W przypadku, gdy Bank posiada wobec dłużnika ekspozycje kredytowe stanowiące zarówno należności bilansowe, jak i udzielone zobowiązania pozabilansowe, jeżeli warunki umowy nie stanowią inaczej, posiadane zabezpieczenia uwzględnia się w pierwszej kolejności w ustalaniu podstawy tworzenia rezerwy celowej na należności bilansowe.

Przegląd i klasyfikacja ekspozycji kredytowych

Przeглядów i klasyfikacji ekspozycji kredytowych dokonuje się według danych aktualnych na dzień przeprowadzania klasyfikacji. Bank dokonuje przeglądu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych na koniec każdego kwartału za wyjątkiem ekspozycji kredytowych, gdzie ekspozycja jest zaklasyfikowana do kategorii „normalne” i kwota ekspozycji łącznie z innymi ekspozycjami Banku wobec tego podmiotu nie przekracza 10% funduszy własnych Banku. Dokonując klasyfikacji podmiotu Bank bierze pod uwagę sytuację ekonomiczno-finansową dłużnika i terminowość spłat rat kapitałowych i odsetek – na bieżąco.

Klasyfikacja ekspozycji kredytowych

Ekspozycje kredytowe wobec:

- 1) Skarbu Państwa klasyfikuje się do kategorii ryzyka „normalne”, „wątpliwe”, „stracone”
- 2) pożyczek i kredytów detalicznych klasyfikuje się do kategorii ryzyka „normalne”, „stracone”.
- 3) pożyczek i kredytów mieszkaniowych oraz pożyczek i kredytów hipotecznych klasyfikuje się do kategorii ryzyka „normalne”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe”, „stracone”.
- 4) klientów instytucjonalnych hipotecznych klasyfikuje się do kategorii ryzyka „normalne”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe”, „stracone”.

Zabezpieczenia pomniejszające podstawę tworzenia rezerw celowych.

Zabezpieczenia pomniejszające podstawę tworzenia rezerw celowych - zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. z 2015r. poz.2066 z późn. zm.)

Tryb tworzenia, aktualizacji, rozwiązywania oraz zmiany klasyfikacji rezerw celowych

Rezerwy celowe tworzy się, zgodnie z „Instrukcją Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych”. Rezerwy celowe aktualizuje co do wysokości oraz rozwiązuje najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca kończącego kwartał, w którym dokonano przeglądu i klasyfikacji ekspozycji kredytowych. Rezerwy celowe tworzy się w ciężar kosztów. Rezerwy celowe rozwiązuje się po wygaśnięciu przyczyn ich utworzenia.

Ekspozycje kredytowe stanowiące należności umorzone, przedawnione lub nieściągalne odpisuje się w ciężar utworzonych na nie rezerw celowych.

Rozwiązanie rezerw celowych następuje po wygaśnięciu przyczyn ich utworzenia, tzn. w przypadku, całkowitej spłaty lub wygaśnięcia ekspozycji kredytowej z tytułu zobowiązania pozabilansowego, częściowej spłaty ekspozycji kredytowej, w części odpowiadającej tej spłacie, zmiany kategorii ekspozycji kredytowej na kategorię o niższym stopniu ryzyka w wyniku dokonanej klasyfikacji, wzrostu wartości zabezpieczenia pomniejszającego podstawę tworzenia rezerw celowych, wygaśnięcia ekspozycji kredytowej w wyniku przejęcia przez Bank aktywów dłużnika, jeżeli ich wartość rynkowa jest równa lub wyższa niż dług, wzrostu wartości rezerwy na ryzyko ogólne.

Odpowiedzialność za monitorowanie i dokonywanie klasyfikacji ekspozycji kredytowych

Za monitorowanie poszczególnych ekspozycji kredytowych i ich cykliczną ocenę oraz dokonywanie przeglądów zabezpieczeń, o które pomniejszono podstawę tworzenia rezerw celowych, odpowiedzialna jest komórka ds. sprawozdawczości ryzyk i analiz Banku.

W kwestiach nieuregulowanych w „Instrukcji Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych” mają zastosowanie zasady zawarte w „Instrukcji monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń a także w przepisach aktów prawnych.

Bank prowadzi działalność lokalnie, brak ekspozycji poza granicami Polski
Bank tworzy rezerwy celowe zgodnie z „Instrukcją Zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych” w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- a) kategorii "normalne" - w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych,
- b) kategorii "pod obserwacją",
- c) grupy "zagrożone" - w tym do kategorii "poniżej standardu", "wątpliwe" lub "stracone".

Struktura należności w rozbiciu na istotne kategorie ekspozycji kredytowych według stanu na dzień 31.12.2017r. przedstawiają poniższe tabele.

Jakość ekspozycji kredytowych w segmentach klientów - stan na dzień 2017-12-31

Sektor	Typ klienta	Grupa ryzyka	Wartość netto ekspozycji
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	Instytucje samorządowe	Ekspozycje w sytuacji normalnej	83193
		Suma	83193
	Suma		83193
Sektor niefinansowy	Duże przedsiębiorstwa	Ekspozycje w sytuacji normalnej	0
		Suma	0
	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	Ekspozycje w sytuacji normalnej	22185
		Suma	22185
	MSP	Ekspozycje w sytuacji normalnej	14349
		Ekspozycje w sytuacji pod obserwacją	373
		Ekspozycje w sytuacji poniżej standardu	159
		Ekspozycje w sytuacji straconej	0
		Suma	14880
	Osoby prywatne	Ekspozycje w sytuacji normalnej	7693
		Ekspozycje w sytuacji straconej	0
		Suma	7693
	Przedsiębiorcy indywidualni	Ekspozycje w sytuacji normalnej	2030

		Ekspozycje w sytuacji pod obserwacją	0
		Ekspozycje w sytuacji straconej	502
		Suma	2532
	Rolnicy indywidualni	Ekspozycje w sytuacji normalnej	10292
		Ekspozycje w sytuacji pod obserwacją	73
		Ekspozycje w sytuacji poniżej standardu	7
		Ekspozycje w sytuacji straconej	0
		Suma	10372
	Suma		57662
Suma			140855

Dla potrzeb naliczenia odpowiedniej wysokości rezerw celowych od ekspozycji kredytowych klasyfikowanych do kategorii „normalnej”, „pod obserwacją”, „poniżej standardu”, „wątpliwe”, lub „stracone”, stosuje się zasady wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008 roku w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. Nr 235 poz. 1589 z późniejszymi zmianami) oraz zasady określone w procedurze wewnętrznej w sprawie tworzenia rezerw celowych.

Stan rezerw celowych na 31.12.2017 (w tys.):

Sektor	Typ klienta	Grupa ryzyka	Rezerwa
Sektor niefinansowy	MSP	Ekspozycje w sytuacji poniżej standardu	2
		Ekspozycje w sytuacji straconej	404
		Suma	406
	Osoby prywatne	Ekspozycje w sytuacji normalnej	41
		Suma	41
	Przedsiębiorcy indywidualni	Ekspozycje w sytuacji straconej	1083
		Suma	1083
	Rolnicy indywidualni	Ekspozycje w sytuacji pod obserwacją	1
		Ekspozycje w sytuacji poniżej standardu	2
		Ekspozycje w sytuacji straconej	47

		Suma	50
	Suma		1580
Suma			1580

Kwota ekspozycji o utraconej wartości i ekspozycji przeterminowanych, podane oddzielnie, z podziałem na ważne obszary geograficzne, w tym w miarę możliwości kwoty korekty o szczególne i ogólne ryzyko kredytowe związane z każdym obszarem geograficznym - nie dotyczy.

Bank prowadzi działalność lokalnie, brak ekspozycji poza granicami Polski.

Zestawienie terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach (CRR Art. 442 *f-i*) wg stanu na dzień 31.12.2017r. przedstawia poniższa tabela.

Pozycja	III. Należności od sektora finansowego	IV. Należności od sektora niefinansowego	V. Należności od sektora budżetowego	VII. Dłużne papiery wartościowe	1. Banków	2. Budżetu Państwa i budżetów terenowych
do 1 dnia	19 590	101	241	-	-	-
Od 2 do 7 dni	13 205	43	0	-	-	-
Od 7 dni do 1 m-ca	22 334	595	75	33	33	-
Od 1 do 3 m-cy	11 963	3 624	1 029	1200	1200	-
Od 3 do 6 m-cy	-	3 149	1 395	-	-	-
Od 6 m-cy do 1 roku	-	5 233	3 984	-	-	-
Od 1 roku do 2 lat	-	5 971	5 565	-	-	-
Od 2 do 5 lat	-	13 946	19 772	3000	-	3000
Od 5 do 10 lat	-	14 885	34 549	14551	2551	12000
Od 10 do 20 lat	-	6 689	7 387	-	-	-
Powyżej 20 lat	-	-	-	-	-	-
Bez określonego terminu	-	-	-	-	-	-
Wyłączone z analizy	-	668	-	-	-	-

X. Aktywa wolne od obciążeń – art. 443

Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania).

Nie dotyczy. Bank nie dokonuje operacji zabezpieczanych instrumentami finansowymi.

XI. Korzystanie z ECAI – art. 444

Nie dotyczy

Bank nie korzysta z ratingów.

XII. Ekspozycja na ryzyko rynkowe – art. 445

Nie dotyczy

Bank nie prowadzi obrotu gotówkowego walutą.

XIII. Ekspozycja na ryzyko operacyjne – art. 446

1. Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego obliczane są przez Bank metodą wskaźnika bazowego (art. 315-316 Rozporządzenia). Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2017 wynosił 1.125,77 tys zł

2. Ryzyko operacyjne to ryzyko straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów technicznych lub zdarzeń zewnętrznych

3. Bank realizuje proces zarządzania ryzykiem operacyjnym, w ramach tego procesu identyfikuje się zdarzenia ryzyka operacyjnego i dokonuje się ewidencjonowania i analizy przyczyn występowania zdarzeń związanych z ryzykiem operacyjnym. W przypadku konieczności podejmowane są działania ograniczające ryzyko obejmujące zmianę procesów wewnętrznych banku, organizacji wewnętrznej, sposobu dokonywania kontroli wewnętrznej, a także organizacja odpowiednich szkoleń dla pracowników.

4. Bank ogranicza możliwości wystąpienia nieoczekiwanych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poprzez wdrożenie skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, budowę świadomości pracowników poprzez odpowiednie szkolenia i działania zarządcze, a także poprzez wdrożenie skutecznego systemu monitorowania ryzyka i kontroli wewnętrznej.

5. Bank dokonuje pomiaru ryzyka operacyjnego z półroczną częstotliwością. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są półrocznie Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku.

6. Bank stosuje w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym uznane praktyki w postaci: prowadzenia rejestrów zdarzeń ryzyka operacyjnego, rejestrów zdarzeń zewnętrznych, dokonywania identyfikacji i analizy procesów, wyznaczenia limitów i wskaźników ryzyka,

7. Bank nie poniósł straty w z tytułu ryzyka operacyjnego w 2017 roku. Wszystkie zarejestrowane incydenty wpływały na poniesione koszty z tytułu utraconych korzyści.

Protokół badania ryzyka operacyjnego za 2017r.

Kategorie zdarzeń ryzyka operacyjnego		Razem	
		Ilość	Koszt potencjalny
2. Oszustwo zewnętrzne	2. Bezpieczeństwo systemów	33	-
6. Zakłócenia działalności i błędy systemów	1. Systemy	37	23
7. Dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami	1. Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	714	0,70
	5. Uczestnicy procesów nie będący klientami banku (np. izby rozliczeniowe)	210	0,20
SUMA		994	239

XIV. Ryzyko płynności. Informacje wymagane przez Rekomendację „P”

Cele i zasady zarządzania ryzykiem płynności.

Bank zarządza ryzykiem płynności w oparciu o wewnętrzne procedury zarządzania ryzykiem płynności, wprowadzane i aktualizowane Uchwałami Zarządu.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

1. Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

- 1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- 2) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji.

2. Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) utrzymanie dotychczasowej struktury pasywów Banku, gdzie głównym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych oraz instytucji rządowych i samorządowych;
- 2) pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym;
- 3) utrzymywanie na bezpiecznym poziomie nadzorczych miar płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych;
- 4) finansowanie kredytów łącznie z majątkiem trwałym przez pasywa stabilne powiększone o fundusze własne przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych;

Bank Spółdzielczy w Kłodzku

- 5) utrzymywanie płynnościowej struktury bilansu na poziomie zapewniającym występowanie nadwyżki skumulowanych aktywów nad skumulowanymi pasywami w okresie do 1 roku oraz nadwyżki skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku;
- 6) zapewnienie globalnej wypłacalności Banku, oznaczającej posiadanie skumulowanej luki płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych) na poziomie nieujemnym;
- 7) dywersyfikacja źródeł finansowania poprzez ograniczanie udziału środków dużych deponentów w bazie depozytowej;
- 8) dążenie do podnoszenia stabilności źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych po akceptowalnej cenie;
- 9) identyfikacja wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępowanie według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

Proces zarządzania ryzykiem płynności

W procesie zarządzania ryzykiem płynności uczestniczą:

1. Rada Nadzorcza w ramach pełnionego nadzoru dokonuje okresowej oceny wszystkich aspektów zarządzania ryzykiem płynności w Banku, w tym zgodności prowadzonej polityki z obowiązującą strategią oraz planem finansowym.
2. Za skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności odpowiada Zarząd.
3. Nadzór nad zarządzaniem ryzykiem płynności w Banku sprawuje Prezes Zarządu .
4. Zadania związane z utrzymywaniem płynności Banku wykonuje Główny Księgowy.
5. Zadania związane z identyfikowaniem, pomiarem, monitorowaniem i kontrolowaniem ryzyka płynności w Banku wykonuje komórka ds. analiz i ryzyk.

Zakres i rodzaj systemu raportowania

Częstotliwość i rodzaj wewnętrznej sprawozdawczości w zakresie płynności – określa Instrukcja Sporządzania Informacji Zarządczej, która stanowi załącznik do niniejszej Informacji.

Wielkość zgromadzonych depozytów na dzień 31.12.2017 r. ukształtowała się na poziomie 204 779 tys. zł. Bazę depozytową ocenia się jako stabilną. Pomiar przy zastosowaniu metody osadu wskazał, że stabilność bazy depozytowej na dzień 31.12.2017 r. kształtowała się na poziomie 67,25 % -wskaźnik osadu ogółem. Na dzień 31.12.2017 r. Bank posiadał poziom aktywów płynnych w wysokości 69 852 tys. zł., co stanowiło 30,69 % aktywów ogółem wg. wartości bilansowej.

W związku z wejściem w życie art. 38 ust. 1 rozporządzenia delegowanego nr 2015/61/UE, Bank poza w/w normami płynności zobowiązany był do utrzymywania od dnia 01 października 2015 r. dodatkowego wskaźnika płynności krótkoterminowej LCR (badanie wytrzymałości Banku na wpływy w czasie scenariusza stresowego trwającego 30 dni). Poziom wskaźnika na koniec grudnia 2017 r. wynosił 1,78 %, przy minimalnym wymaganym poziomie 90%.

Analiza prognozy wpływów i wypływów wskazuje, że skumulowana luka do 1 roku jest dodatnia i oznacza prognozowaną nadwyżkę środków co gwarantuje bezpieczeństwo w horyzoncie krótko- i średnioterminowej płynności.

Ryzyko płynności występujące w Banku uznaje się jako niskie z uwagi na stabilną bazę depozytową, dostęp do źródeł finansowania umożliwiających realizację bieżących i przewidywalnych potrzeb płynnościowych oraz pokrycie pasywów niestabilnych aktywami płynnymi i wysokopłynnymi. Wskaźniki określające ryzyko płynności są na odpowiednim poziomie. Poziom ryzyka płynności nie wymagał oszacowania dodatkowego wymogu kapitałowego wynikającego z Filaru II NUK.

Normy płynności oraz inne regulacyjne normy dopuszczalnego ryzyka w działalności banków przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Wskaźniki płynności	Wartość
1	WSK zerwane depozyty	0,24%
2	WSK przedterminowe spłaty	0,58%
3	WSK depozytów dużych	27,46%
4	WSK depozytów wewnętrznych	0,65%
5	WSK osadu	67,25%
6	WSK pokrycia kredyty i pożyczki brutto suma depozytów	1,57
7	WSK pokrycia kredytów i pożyczek brutto powyżej 1 roku sumą osadów + przeterminowane	1,56
8	WSK kredyt > 10 lat do osadu	10,22%
9	WSK Zobowiązania pozabilansowe do aktyw ogółem	5,34%
10	Płynność bieżąca	30,70%
11	WSK M1	1 176,01
12	WSK M2	1,02
13	WSK M3	3,62
14	WSK M4	1,17
15	LCR	1,78

XIV. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym – art. 447

Bank posiadał na dzień 31.12.2017r. papiery wartościowe przedstawione w poniższej tabeli.

Nazwa jednostki	Wartość udziałów	Sposób wyceny
BPS S.A w Warszawie	2470	Ceny nabycia
BS Radków	150	Ceny nabycia
Certyfikaty inwestycyjne	100	Cena nabycia
Spółdzielnia Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS	5	Ceny nabycia
	5 429	

W portfelu Banku na dzień 31.12.2017r. znajdują się również obligacje Skarbu Państwa o wartości bilansowej 14.587 tys.zł oraz obligacje BPS o wartości bilansowej 2.584 tys. zł.

XV. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym – art. 448

1. Charakter ryzyka stopy procentowej i zasadnicze założenia:

Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

- 1) optymalizację wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
- 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych;
- 2) zmniejszanie ryzyka bazowego poprzez:
 - a) stosowanie dla produktów klientowskich stóp bazowych w postaci stawek własnych Banku (w zakresie przewidzianym w przepisach prawa) - zwłaszcza dla aktywów wrażliwych,
 - b) oferowanie klientom produktów depozytowych, których oprocentowanie uzależnione byłoby od stawek rynkowych (stóp rynku międzybankowego);
- 3) ograniczanie ryzyka opcji klienta poprzez dostosowywanie oprocentowania depozytów do oferty konkurencji.

W celu utrzymania założonego w planach strategicznych i rocznych planach finansowych profilu ryzyka, Bank zmienia swoje narażenie na ryzyko stopy procentowej za pomocą działań związanych z:

- 1) inwestowaniem (głównie poprzez sterowanie terminami zapadalności lokat o stałym oprocentowaniu deponowanymi w banku zrzeszającym),
- 2) kredytowaniem (ustalenie parametrów produktów kredytowych),
- 3) finansowaniem zewnętrznym,
- 4) ustalaniem oprocentowania,
- 5) zarządzaniem terminami zapadalności / wymagalności oraz przeszacowania różnych portfeli.

Bank podejmuje następujące działania:

- 1) prowadzi bieżący monitoring kształtowania się najważniejszych rynkowych stóp procentowych na rynku lokalnym,
- 2) dokonuje analiz prognoz w zakresie możliwych wariantów zachowania się rynkowych stóp procentowych w przyszłości,
- 3) analizuje kształtowanie się oprocentowania poszczególnych, własnych produktów bankowych na tle stóp rynkowych oraz porównywalnej oferty konkurencyjnych banków,
- 4) zarządza poszczególnymi grupami aktywów i pasywów w taki sposób, aby zapewnić realizację optymalnej, w danych warunkach, wysokości marży odsetkowej Banku.

Zarząd Banku otrzymuje sprawozdania zawierające niezbędne informacje odnośnie ryzyka stopy procentowej w okresach miesięcznych, natomiast Rada Nadzorcza Banku w okresach półrocznych. W przypadku wzrostu poziomu ryzyka raporty mogą być opracowywane częściowo.

Testem warunków skrajnych objęta jest zmiana wyniku z tytułu odsetek w skali 12 miesięcy, na skutek zmian stóp procentowych NBP o 200 punktów bazowych.

Obliczenia zmian wyniku z tytułu odsetek przeprowadzane są przy pomocy metody luki (niedopasowanie terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych w okresie 12 miesięcy od daty analizy) oraz z uwzględnieniem ryzyka bazowego, rozumianego jako niejednakowe zmiany oprocentowania aktywów i pasywów.

W obliczeniach zakłada się:

- 1) ograniczoną możliwość zmian stóp procentowych, wynikającą z niższego poziomu stóp procentowych poszczególnych pozycji aktywów i pasywów, niż zakładana skala zmian stóp procentowych (2 pp.),
- 2) zmianę oprocentowania poszczególnych aktywów, pasywów uzależnionych od stawek referencyjnych z uwzględnieniem wskaźnika zmian w stosunku do stopy referencyjnej (elastyczność zmian oprocentowania pozycji Banku w stosunku do zmian stawki bazowej);
- 3) niejednakową zmianę poziomu poszczególnych stóp referencyjnych, wynikającą z analizy rozbieżności zmian poziomu stóp rynkowych i stopy redyskonta weksli NBP za okres 24 miesięcy,
- 4) mniejszy zakres zmian oprocentowania aktywów i pasywów w grupie *stopa Banku*.

Na dzień 31.12.2017r. scenariusz szokowej zmiany stóp procentowych o 200 pb. wskazuje, iż skalkulowana zmiana wyniku odsetkowego w okresie najbliższych 12 miesięcy może wynieść:

- dla wzrostu stóp procentowych +472,09 tys. zł
- dla spadku stóp procentowych -3 793,46 tys. zł

Relacja niekorzystnej zmiany wyniku odsetkowego przy równoległym przesunięciu krzywej dochodowości w dół (stress test) do funduszy własnych Banku z dnia analizy (18 935 tys. zł) wyniosła 20,03%.

Scenariusz szokowej zmiany stóp procentowych o 35 pb. wskazuje, iż skalkulowana zmiana wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego w okresie najbliższych 12 miesięcy może wynieść 439,12 tys. zł, co stanowi 2,32% funduszy własnych Banku z dnia analizy (18 935 tys. zł).

XVI. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne – art. 449

Nie dotyczy. Bank nie posiada ekspozycji na pozycje sekurytyzacyjne.

XVII. Polityka w zakresie wynagrodzeń – art. 450

Od 16.12.2016r. obowiązuje „Polityka wynagradzania Banku Spółdzielczego w Kłodzku”. Rada Nadzorcza omawiała zagadnienia oceny polityki wynagrodzeń w 2017 roku dwa razy. Z uwagi na skalę działalności Banku nie powoływano komisji/komitetu ds. wynagrodzeń. Bank nie korzystał z konsultanta zewnętrznego w zakresie ustalania polityki w zakresie wynagrodzeń.

(tys)

Wyszczególnienie	Zarząd	Inne osoby istotnie wpływające na ryzyko	Razem
Zarządzanie Bankiem	637	172	809

Zasady ustalania zmiennych składników wynagradzania dla członków Zarządu znajdują się w załączonej „Polityka wynagradzania Banku Spółdzielczego w Kłodzku”.

Zagregowane informacje ilościowe na temat wynagrodzeń, z podziałem na kadre kierowniczą wyższego szczebla i pracowników, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka (w tys. PLN)

Wyszczególnienie	Zarząd	Inne osoby istotnie wpływające na ryzyko	Razem
Wynagrodzenie stałe	637	172	809
Wynagrodzenie zmienne	-	-	-
Liczba osób uzyskujący odprawy	-	-	-
Wartość odpraw	-	-	-
Najwyższa wypłata odprawy	-	-	-

Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrachunkowym: dla wynagrodzeń w przedziale między 1 mln EUR a 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 500 000 EUR, a dla wynagrodzeń wyższych niż 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 1 mln EUR - Nie dotyczy

Zgodnie z Art.94 ust. 1 lit g dyrektywy 36/2013 wysokość stałych składników wynagrodzenia dla Prezesa Zarządu i pozostałych członków Zarządu Banku określa Rada Nadzorcza Banku. Wysokość wynagrodzenia nie może być niższa od wynagrodzenia minimalnego określonego w obowiązujących przepisach wykonawczych do Kodeksu Pracy.

XVIII. Dźwignia finansowa – art. 451

Dźwignia finansowa oznacza względną – w stosunku do funduszy własnych Banku – wielkość posiadanych przez Bank aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub dostarczenia zabezpieczenia z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, umów dotyczących instrumentów pochodnych lub umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji Banku.

Wskaźnik dźwigni oblicza się jako iloraz kapitału Tier I Banku i miary ekspozycji całkowitej Banku i wyraża się jako wartość procentową, gdzie miara ekspozycji całkowitej oznacza sumę wartości ekspozycji z tytułu wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych nieodliczonych przy wyznaczaniu miary kapitału Tier I. Poziom wskaźnika dźwigni na dzień 31 grudnia 2017r. kształtował się na poziomie 8,14 %

XIX. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego – art. 452

Nie dotyczy. Bank nie stosuje metody IRB.

XX. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego – art. 453

Bank stosuje następujące techniki ograniczania ryzyka kredytowego:

1. Pomniejszanie podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością banków. Bank przyjmuje zabezpieczenia zgodnie z obowiązującą instrukcją zabezpieczeń transakcji kredytowych.
2. Pomniejszanie wag ryzyka przypisywanych ekspozycjom kredytowym zabezpieczonym hipotecznie na nieruchomości mieszkalnej w rachunku wymogów kapitałowych na podstawie Rozporządzenia 575/2013 UE. Bank zarządza ryzykiem związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, zgodnie z obowiązującą instrukcją zabezpieczeń transakcji kredytowych.
3. Techniki redukcji ryzyka kredytowego – zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE - procedurę wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu technik redukcji ryzyka kredytowego w Banku opisuje Instrukcja adekwatności kapitałowej.
4. W celu ograniczania skutków ryzyka kredytowego Bank przyjmuje zabezpieczenia. Przyjmowane zabezpieczenia powinny spełniać kryteria płynności, wartości oraz dostępu i możliwości ich kontroli, zgodnie z obowiązującą w Banku Instrukcją prawnych form zabezpieczeń.
5. Wartość przyjmowanych zabezpieczeń powinna zapewnić odpowiedni poziom wskaźnika LtV przez cały okres kredytowania.
6. Bank stale monitoruje zmiany na rynku typowych zabezpieczeń, przyjmowanych przez Bank, tj. rynku nieruchomości.
7. Bank preferuje zabezpieczenia zwrotności kredytów, które pozwalają na skuteczną egzekucję

XXI. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.

Nie dotyczy

Bank nie stosuje metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego

XXII. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego

Nie dotyczy

Bank nie stosuje wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.

Informacja Banku Spółdzielczego w Kłodzku wynikająca z art.111a ustawy Prawo Bankowe

1. Informacja o działalności Banku Spółdzielczego w Kłodzku poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w podziale na poszczególne państwa członkowskie i państwa trzecie, w których posiada podmioty zależne, na zasadzie skonsolidowanej w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 48 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 za dany rok obrotowy.

Bank Spółdzielczy nie prowadzi działalności poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
Bank na dzień 31.12.2017r. nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych.

2. Informacja o stopie zwrotu z aktywów obliczonej jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej.

Stopa zwrotu z aktywów (ROA) według stanu na 31 grudnia 2017 roku wynikająca z art. 111a ustawy Prawo bankowe wynosi 0,41 %, przy średniej wartości wskaźnika w grupie rówieśniczej 0,52 %

3. Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej.

System zarządzania.

System zarządzania jest wewnętrznym instrumentem mającym zapewnić bezpieczeństwo prowadzonej przez Bank działalności. Stanowi zbiór zasad i mechanizmów, których zadaniem jest organizacja procesów decyzyjnych i ocena działalności bankowej celem zapewnienia bezpieczeństwa zgromadzonych w Banku środków.

Zadania systemu zarządzania wskazane wyżej mają na celu zapewnienie legalności działania Banku oraz bezpieczeństwa zgromadzonych w nim środków przez ustalenie ryzyka powstającego w działalności Banku, monitorowanie go i zarządzanie nim oraz zapewnienie przestrzegania przepisów. Ma to wspomagać prawidłowe, efektywne i skuteczne kierowanie Bankiem przez jego organy.

Za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz działanie systemu zarządzania dostosowanego do wielkości i profilu ryzyka wiążącego się z działalnością odpowiada Zarząd Banku. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność.

Istotnym dokumentem programowym o znaczeniu strategicznym są przyjęte przez Bank Zasady Ładu Korporacyjnego kształtujące właściwe zasady postępowania Banku jako instytucji zaufania publicznego. Zapewniają prowadzenie działalności z zachowaniem najwyższej staranności, profesjonalizmu i etyki osób wchodzących w skład organów Banku oraz ukształtowanie odpowiednich relacji z udziałowcami obejmujących wymagania odpowiedzialnego i lojalnego działania. Jednym z nadrzędnych celów Banku jest dbałość o klienta przekładająca się na rzetelny i transparentny obowiązek informacyjny.

Skuteczna realizacja przyjętych przez Bank celów strategicznych wymaga posiadania właściwej struktury organizacyjnej z odpowiednim systemem kontroli wewnętrznej, audytu i zarządzania ryzykiem.

Polityka wynagrodzeń, stanowiąc istotny element rozwoju i Bezpieczeństwa funkcjonowania instytucji nadzorowanej jest realizowana przy czynnym udziale organów Banku. Polityka informacyjna służy budowie właściwych relacji, w szczególności poprzez ułatwianie dostępu do informacji zarówno klientom, jak i udziałowcom.

W celu budowania wartości i reputacji Banku wykazuje on troskę o ochronę praw i rozwój pracowników, w tym ochronę co najmniej przed działaniami o charakterze represyjnym, dyskryminacją lub innymi rodzajami niesprawiedliwego traktowania. Bank Spółdzielczy w Kłodzku dąży do stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego w jak najszerszym zakresie uwzględniając zasadę proporcjonalności wynikającą ze skali, charakteru działalności oraz specyfiki Banku.

System zarządzania ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Kłodzku odbywa się w oparciu o zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Strategię zarządzania ryzykami, a ponadto: polityki, instrukcje, zasady, procedury szczegółowe oraz sporządzane w formie pisemnej analizy z uwzględnieniem Zasad Ładu Korporacyjnego. W celu dywersyfikacji ryzyk Bank wprowadził limity wewnętrzne ograniczające jego poziom oraz przeprowadza testy warunków skrajnych.

Bank w ramach systemu zarządzania ryzykiem stosuje:

- 1) sformalizowane zasady służące określeniu wielkości podejmowanego ryzyka i zasady zarządzania ryzykiem,
- 2) sformalizowane procedury mające na celu identyfikację, pomiar lub szacowanie oraz monitorowanie ryzyka występującego w działalności Banku, uwzględniające również przewidywany poziom ryzyka w przyszłości,
- 3) sformalizowane limity ograniczające ryzyko i zasady postępowania w przypadku przekroczenia limitów,
- 4) system sprawozdawczości zarządczej umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka,
- 5) posiada strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego przez Bank ryzyka.

Zadaniem systemu zarządzania ryzykiem jest identyfikacja, pomiar lub szacowanie oraz monitorowanie ryzyka występującego w działalności Banku. Realizacji tych zadań służą działania podejmowane przez Bank, określone wyżej. Czynności te mają służyć zapewnieniu prawidłowości procesu wyznaczania i realizacji szczegółowych celów działalności prowadzonej przez Bank.

W zakresie stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego, Bank prowadzi działania mające na celu dostosowanie przepisów wewnętrznych w szczególności w obszarze:

- 1) polityki informacyjnej, zarządzania konfliktami interesów i konfliktami personalnymi;
- 2) zarządzania procesem reklamacji,

Bank na bieżąco prowadzi monitoring rejestru skarg, reklamacji i wniosków. Na przestrzeni 2017. nie odnotowano przypadków wystąpienia konfliktów interesów, jak również anonimowych zgłoszeń przypadków nadużyć wewnętrznych.

System kontroli wewnętrznej.

Celem systemu kontroli wewnętrznej jest wspomaganie procesów decyzyjnych przyczyniające się do zapewnienia:

- 1) skuteczności i efektywności działania Banku Spółdzielczego,
- 2) wiarygodności sprawozdawczości finansowej,

3) zgodności działania Banku Spółdzielczego z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

System kontroli wewnętrznej obejmuje:

- 1) mechanizmy kontroli ryzyka,
- 2) badanie zgodności działania Banku Spółdzielczego z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi,
- 3) audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielnię System Ochrony Zrzeszenia (SSOZ) lub Bank Zrzeszający.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest dostosowany do wielkości i profilu ryzyka oraz stanowi podstawę bezpiecznego i stabilnego prowadzenia działalności. Kontroli wewnętrznej podlegają wszystkie obszary działalności Banku. Głównym celem kontroli wewnętrznej jest zapewnienie bezpieczeństwa funkcjonowania Banku. Nadzór nad funkcjonowaniem systemu kontroli wewnętrznej sprawuje Prezes Zarząd Banku,

4 Opis polityki wynagrodzeń.

Bank posiada opracowaną przez Zarząd „Politykę wynagradzania Banku Spółdzielczego w Kłodzku, która określa zasady ustalania zmiennych składników wynagradzania osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku. Celem opracowania i wdrożenia ww. Polityki jest wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i nie zachęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka jak również wspieranie realizacji strategii i ograniczanie konfliktu interesów.

Do stanowisk kierowniczych nie zalicza się w Banku osób, które nie mają istotnego wpływu na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Kłodzku.

Do stanowisk istotnych o których mowa w §24 Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów oraz w Rozporządzeniu 604/2014 Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) w Banku zalicza się:

1. Członków Rady Nadzorczej
2. Członków Zarządu
3. Głównego Księgowego

Z uwagi na fakt, że Bank nie udziela kredytów przekraczających 5 mln EUR oraz Bank nie posiada jednostek istotnych w rozumieniu Rozporządzenia 575/2013 PE, do stanowisk istotnych nie zalicza się innych stanowisk.

Zapisy ww. Polityki obejmują:

- Stałe składniki wynagradzania, rozumiane jako:
 - wynagrodzenie zasadnicze,
 - nagrody jubileuszowe,
- Zmienne składniki wynagradzania, rozumiane jako premia uznaniowa, nagroda, nagroda roczna (13-ta pensja).
- Zasady przyznawania i wypłacania zmiennych składników wynagradzania.

Wynagrodzenia przyznawane w Banku mają charakter wyłącznie pieniężny.

Rada Nadzorcza, raz na rok dokonuje monitoringu poziomu wynagrodzenia zmiennego osób zajmujących stanowiska kierownicze, które mają istotny wpływ na profil ryzyka Banku.

Stosując zasadę proporcjonalności Bank wypłaca całość premii uznaniowej i nagrody rocznej po przyznaniu przez Radę Nadzorczą.

W 2017r. odbyły się 6 posiedzenia Rady Nadzorczej Banku, w ramach których m.in. podejmowano decyzje w sprawie wynagrodzeń.

5. Informacja o powołaniu komitetu do spraw wynagrodzeń.

W Banku nie powołano komitetu do spraw wynagrodzeń zgodnie z art.9 cb ustawy Prawo Bankowe, komitet do spraw wynagrodzeń działa w Banku istotnym. Bank Spółdzielczy w Kłodzku nie spełnia warunków zawartych w art.4 pkt 35 ustawy Prawo Bankowe.

6. Informacja o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu Banku Spółdzielczego w Kłodzku wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo bankowe.

Członkowie Zarządu podlegają ocenie odpowiedniości, uwzględniającej kryteria dotyczące reputacji oraz kompetencji (kwalifikacje, doświadczenie zawodowe, właściwość postawy wobec pełnionej funkcji).

Rada Nadzorcza na posiedzeniu w dniu 27.04.2018 r . dokonała oceny pracy Zarządu oraz kwalifikacji do pełnienia powierzonych funkcji, w pełni podtrzymała dotychczasową, pozytywną ocenę Zarządu i jego poszczególnych członków. Wiedza, umiejętności, wykształcenie i doświadczenie aktualnych członków Zarządu gwarantuje właściwe pełnienie funkcji w zarządzie oraz daje pełną rękojmię należytego wykonania powierzonych obowiązków. Rada dokonując oceny nie stwierdziła czynników, które mogłyby poddawać w wątpliwość reputację i niezależność w pełnieniu funkcji. Rada pozytywnie oceniła zdolność i kwalifikacje Zarządu i jego poszczególnych członków do zarządzania wszystkimi rodzajami ryzyka na jakie narażony jest Bank poprzez prowadzenie działalności.

Oceny członków Rady Nadzorczej dokonuje się na Zebraniu Przedstawicieli. Ostatnia ocena została przeprowadzona w dn. 08.06.2018 r. Komisja do spraw oceny odpowiedniości dokonała oceny indywidualnej kwalifikacji i reputacji poszczególnych członków Rady Nadzorczej oraz oceny kolegialnej Rady Nadzorczej działającej jako organ. Po dokonanej analizie informacji zawartych w oświadczeniach poszczególnych członków Rady Nadzorczej stwierdziła, że poszczególni członkowie Rady Nadzorczej dają rękojmię ostrożnego i stabilnego sprawowania nadzoru nad zarządzaniem Bankiem oraz posiadają wiedzę, doświadczenie i umiejętności niezbędne do realizacji czynności nadzorczych. Komisja oceniła, że wszyscy członkowie Rady posiadają odpowiednie kwalifikacje i reputację do pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Kłodzku .

Wymogi określone w art. 22aa ustawy Prawo bankowe zostały przez wszystkich członków Rady Nadzorczej i Zarządu Banku spełnione. Przeprowadzona ocena odpowiedniości była pozytywna, wszyscy członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu dawali rękojmię należytego wykonania powierzonych im obowiązków.

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Kłodzku niemniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Ujawnieniu są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

Prezes Zarządu

PREZES ZARZĄDU
BS w Kłodzku
Tomasz Nowacki

Wiceprezes Zarządu

V-CE PREZES ZARZĄDU
BS w Kłodzku
Antoni Kott

Członek Zarządu

CZŁONEK ZARZĄDU
BS w Kłodzku
Dominik Chochła